

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22

(József főherceg-ut.)

Sürgönycím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... 960 Lej

Fél évre ... 480 Lej

Negyed évre ... 240 Lej

Havonta ... 80 Lej

Hirdetések díjszabás szerint

Egyes szám ára 5 lej,

vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Gyűlölködő-Péter.

Erdély magyar kisebbsége heroikus küzdelmet vív évek óta azért, hogy nemzeti egységét az új állami élet keretében fentarthassa. E szent cél és történelmi hivatás érdekében a magyar társadalom minden rétege összefogott és lépésről-lépésre menő vállvetett küzdelemmel politikai suíyt verkedett ki magának, egységes és egyakaratu defenzív frontot létesített közös ellenfeleink ellen. Ebben a nehéz építő munkában egyformán vette ki részét mindenki, aki magyarnak érzi és vallja magát, felekezeti különbség nélkül. Katolikus, református és zsidó vallású magyarok egy fronton, egysült erővel küzdöttek a magyar kisebbségi érdekekért: a magyar egyházakért, magyar iskolákért, magyar sajtóért, magyar színészetért és politikai, valamint gazdasági jogaink kivívásáért.

Ezt a harmonikus együttműködést, barmékeny megértő munkát zavarja már megint egy okvetetlenkedő szatmári fiatalember, a ki éretlenségében nem ismeri fel a kisebbségi sorsra jutott erdélyi magyarság szent célkitűzéseit, oktalanul és brutálisan szét akarja szaggatni azokat az erős kötelékeket, amelyek az egysorsu, de különböző felekezeti magyarokat egymáshoz fűzik. Szerencsére ezek a közös szenvedéssodorta kötelékek ma már olyan erősek, hogy azokat egy zavaros fejű, gyűlölködéstől habzó szívű, gyenge legényke még megrongálni sem bírja. Nem is tartunk attól, hogy Olasz páter vak acsarkodással telített „szentbeszéde” meg tudnák bontani Erdély magyarságának felekezeti és társadalmi békéjét, de ebben a jelentéktelen incidensben van egy aggasztó momentum. Ez a tudatlan és rosszindulatu ifju ugyanis a papi talár presztízse alatt, a templomi szószék felszentelt pódiumáról végzi fenyegetőkedő fizelmelt és bótránkozottatja meg elsősorban Erdély magyarságának katolikus vallású tömegeit.

A papi hivatásától messze eltávolodott Olasz páter úgy viselkedik a szószéken, mint egy megvadult kortes a hordó tetején. És onnan szórja a gyűlölködés, a rágalom mocsokos szavait, ahonnan a krisztusi szeretet, a béke és megértés szelleme árad — a szószékről. Minden komoly és igazán vallásos keresztény ember elképedve nézi ezt a talajtalan és felelőtlen romboló munkát, amely homlokgyenyest ellenkezik a vallás tanításával, a magyarság érdekeivel és az általános emberi

haladás eszméivel. De elég is volt ezekből a heccelődésekből. Mint a jelek is mutatják, maga a hitű keresztény katolikus társadalom

nem fogja sokáig tűrni, hogy gőzfejű fiatalemberek kampókat rakjanak a Szeretet égi jelére és a Krisztus szent vérével áztatott

keresztből furkósbotot csinálnak profán álpapok, a gyűlölet veszedelmes és kártékony Antikrisztusai.

Jorga nem lép együttműködésre Averescuval

Ellenzéki lapok hiradása szerint az angol kölcsöntárgyalások eredménytelenül végződtek.

(Bucuresti, november 11.) Az ellenzéki sajtó ma leplezetlen örömmel fogadja Jorga nyilatkozatát, amelyben a leghatározottabban visszautasítja Averescu kormányelnök kollaborációs ajánlatát. A nyilatkozat a nemzetipárt tegnapi vacsoráján hangzott el s ez — mint a Cuvantul írja — volt a válasz a kormány ultimátumára, amely november 10-ig adott haladékot az együttműködési ajánlat elfogadására. A lap különben megbízható forrásból úgy értesül, hogy a visszautasítást voltaképpen az idézte elő, hogy a felajánlott egy miniszteri tárcát Averescunak most már nem állna módjában meg is adni, mert a kabinet tagjainak visszamaradása legalább is egyelőre kizárja ezt a lehetőséget.

— Különben sem köthetném sorsomat egy olyan kormányhoz, amely egy erős ellenzékkel áll szemközt. — mondotta volna állítólag a vacsorán a lap szerint Jorga. — Hiszen ha valami történik, minden elveszett s akkor mi történik velem és pártommal? A nemzeti párt tehát előre be nem látható ideig nem fogadhatja el a néppárt ajánlatát a kollaborációra.

A Cuvantul azonban nem elégszik meg e politikai — hogy úgy mondjuk — pikantériá leleplezésével, hanem a tervezett, illetve nem sikerült angol kölcsön ügyében is éles támadást intéz a kormány ellen s a tárgyalásokat vezető politikusokat hanyagsággal és erélytelenséggel illeti és őket vádolja a kölcsön visszautasítása miatt.

— Titulescu, — akinek különben sincs valami előnyös ismeretsége a pénzügyvilágban — írja a lap — nyomban a kormány uralomra jutásakor tárgyalásokat kezdett londoni pénzügyezetekkel egy Romániának adandó 30 millió fontos kölcsön dolgában. Titulescu minden körülmények között a Schröder-bankházzal próbált eredményre jutni. Az elmúlt hó végén, mint rendkívüli meghatalmazott miniszter, Stirbey herceg is bekapcsolódott a tárgyalásokba, aki hogy Titulescu helyzetét megkönnyítse, apósának, Bratianu Vintilának a garanciáját is felajánlotta. Ez után történt aztán, hogy a londoni megbízott, Salter

Bucurestibe érkezett s itt a leglehetetlenebb követeléseket támasztotta a kölcsönösszeg biztosításának tekintetében. Első feltétele volt: a lej stabilizálása. Aztán arra hivatkozott, hogy a kölcsön folyósításához nem elegendő a kormány garanciája, de ha el is fogadnák ezt a biztosítékot, ugy ebben az esetben a kölcsön csak 11 százalékos kamattal mellettel volna folyósítható. A kölcsön természetesen amortizációs lenne és az összeg fedezetéül az angolok a CFR. és a petroleum-illetékek bevételeit kívánják lekötöni.

A kormány hajlandónak is mutatkozott volna ez utóbbi feltételek elfogadására, az ellen azonban határozottan tiltakoztak, hogy a pénzcsoport a saját embereivel ellenőriztesse e két téren bevételeit. Helyformán aztán természetes, hogy az angolok visszavonának a kölcsönajánlatukat — írja a Cuvantul — s noha bármilyen feltételek mellett is szüksége van az országnak a kért kölcsönre, most a tárgyaló miniszterek hanyagsága és erélytelensége foly-

tán mindez meghusult, mert ahelyett, hogy Titulescu és Stirbey más csoportokkal is tárgyaltak volna, a Schröder-bankházzal kötötték magukat, amely most — a már okozott közel 10 millió kiadás után — teljesen visszavonult s vajmi kétséges, hogy rövidesen egy más pénzcsoporttal eredményekre lehessen jutni egy reális és megfelelő kölcsön esetleges felvétele dolgában.

Politikai körökben nagy feltűnést kelt az Adeverul ama hiráda, hogy a nemzeti-parasztpárt nem vesz részt a parlamenti vasárnapi nagygyűlésén. Ezzel kapcsolatban Bucurestiből jelentik, hogy a nemzeti-parasztpárt bucaresti- és ilfov megyei pártszervezeteinek eddig vitás ügyeit is elintézték. A megyei szervezet vezetője Ioanitescu marad, a fővárosi szervezet élén Madgearu Virgil parasztpárti vezér fog állani. A fővárosi pártszervezetek vezetésére Lupu, Dobrescu, Madgearu, Ioanitescu és Filipescu tagokból álló bizottságot választottak.

Megőrült Görögország exdiktátora

Súlyos helyzetet teremtettek a választások a görög belpolitikában.

(Athén, november 11.) A görögországi választásokról a hivatalos jelentésben kívül csak egyes töredékes adatok kerültek nyilvánosságra és így a szigorú telefoncenzura folytán csak most derült ki az is, hogy a köztársasági pártok csupán egy szavazattöbbséggel rendelkeznek, úgy, hogy arról szó sem lehet, hogy tisztán köztársasági kormány alakulhasson. A görög politikának egy másik szenzációja az a hír, hogy Pangalosz tábornok az egykor rettegett diktátor megőrült és most azon tanácskoznak, hogy elmeegógyintézetbe zárják.

Ma nyilvánosságra kerültek a görög választás részletei és az az érdekes helyzet állott elő, hogy a 285 megválasztott képviselő közül csak 143 köztársasági párti és így szó sem lehet arról, hogy tisztán köztársaságiakból álló kormány alakuljon. Annyi is bizo-

nyos, hogy Kondarisznak sincsen nagy reménye a kormányra kerülésre. Kafandarisz designált miniszterelnök napokon keresztül tárgyalta Mataxassal a két párt fúziójáról, ami azonban nem sikerült, mivel Plasztirasz tábornok a király bizalmasa közbelépett s megakadályozta a fúzió létrejöttét. Kondilis jelentést is tett Konduriotisz köztársasági elnöknek, hogy a parlament jelenlegi összetétele mellett lehetetlen parlamenti többséget alakítani. Javasolta az új választások kiírását, amelyeket, ha lehet, még decemberben kell megtartani.

Kréta jelentések arról számolnak be, hogy a fogságban levő Pangalosz görög exdiktátoron az örülltség jelei mutatkoznak. A tábornok rémképeket lát és földőzésmániában szenved. Bizanc császárának képeli magát és követeli, hogy engedjék Konstantinápolyba, ahol a görög korona várja. Valószínűleg beszállítják a szaloniki elmeegógyintézetbe.

Felakasztják Lederer Gusztávot.

A rablógyilkos csendőrfőhadnagy nem kapott kegyelmet. — Megrendítő találkozás a házastársak között.

(Saját tudósítónktól.) A múlt év januárjában, pontosan 1925. január 6-án Vizkereszt napján történt, hogy a budapesti rendőrség egy kegyetlen gyilkosságot fedezett fel, amely azóta már Európa összes lapjait foglalkoztatta. Lederer Gusztáv csendőrfőhadnagy és felesége bestiális módon meggyilkolták, feldarabolták Kodalka Ferenc budapesti bentesmestert és a szerencsétlen ember testrészeit bőröndökbe rakták. Két bőröndöt sikerült az elvetemült házaspárnak a Dunába dobni, hármát azonban nem és ezeket lakásuk padlására rejtették. Felesleges talán részleteket idézni a borzalmas esetből, amelynek minden, legapróbb részlete is megjárta az európai sajtót, amely möhön kapott akkoriban a véres eseményén. Lederert és feleségét elfogták, a csendőrfőhadnagy bevallotta a rettenetes tettet és azt mondta, hogy felesége bujtatta fel a bűncselekményre. A gyilkosok még azt is bevallották, hogy száznál több koronát vettek ki a meggyilkolt zsebéből, amit egymás között osztottak fel. Hónapokig tartó eljárás, vizsgálat, nyomozás és huzavona után a házaspár bíróság elé került, Lederer Gusztáv a katonai törvényszék, felesége a büntető bíróság előtt felelt tettéért. A csendőrfőhadnagyot halálra, az asszonyt először halálra, majd új ítélet alapján életfogytiglani fegyházra ítélték. Az ítélettel befejeződött a nagy büntetőper, amely lassankint elveszítette érdekességét, jöttek az újabb szenzációk, a sokkal borzalmasabb gyilkosságok és csak most került újra felszínre Lederer Gusztávék büntette, amikor a volt csendőrfőhadnagy ellen hozott ítélet végrehajtására készülnek, a mikor Lederer Gusztávuk csak néhány órája van még hátra az életből és nemsokára magasabb — menybeli — bíróság előtt kell felelnie cselekedeteiért.

Ma délelőtt kilenc órakor hirdette ki Apáthy ezredes-hadbíró a honvédtörvényszék ismeretes ítéletét, amely most legfelsőbb jóváhagyás folytán végrehajtásra kerül. Az ítélet szerint a katonai bíróság Lederer Gusztávot a nemzeti hadseregből való kiközösítésre, főhadnagyi rangjának s kitüntetésének elvesztésére és végül kötél általi halálra ítélte.

— Az ítéletet jogerősnek mondom — jelent ki szilárd hangon Apáthy ezredes-hadbíró, aki ezután felolvasta Horthy kormányzó november 6-án kelt döntését, a melyben kijelenti, hogy szabad folyást enged az igazságszolgáltatásnak. A kegyelmi kérvény visszautasításának híre megrendítően hat Ledererre, aki megremeg egy pillanatra, de azután visszanyeri nyugalmát és apatikusan állva hallgatja tovább a hadbíró beszédét. Apáthy azután figyelmezteti arra, hogy elfáradhatja utolsó kívánságát. Lederer gondolkodás nélkül kijelenti, hogy a feleségével akar beszélni. Apáthy felhívja Gold Károly állami ítéletvégrehajtót, hogy tegye meg a szüksé-

ges előkészületeket az akasztáshoz.

Lederernét ma délelőtt 11 órakor vitték át a Markó-utcai fogházból, a Margit-körúti fogházhoz. Amikor Apáthy értesítette arról, hogy a kivégzés rövidesen megtörténik, rémes sikoltással verte fel a fogház csendjét. Amikor küssé lecsillapodott, bevezet-

Budapest kéri az aradi szobrokat.

(Budapest, november 11.) A magyar főváros tanácsa ma foglalkozott az Arad tereiről elvitt Szabadság- és Kossuth-szobrok ügyével. A tanács úgy határozott, hogy közbenjár a román kormányhoz és engedélyt kér arra vonatkozólag, hogy a szobrokat Budapestre felhozassa, hogy ott valamelyik téren leldültsa. Ezt az akciót megkönnyíti az a tény, hogy a szobrok elszállítására Aradváros tanácsa annak idején beleegyezett.

Vallásháború tört ki Bécsben.

Bécsi kommunisták tüntetése egy templom előtt.

(Bécs, november 11.) Nemcsak Mexikóban, hanem most már Bécsben is egyre súlyosabb inzultusok és tetleges bántalmak érik azokat, akik még vallásukat gyakorolják. Néhány nappal ezelőtt súlyos és sajnálatos incidensek játszódtak le az osztrák fővárosban, amelyek alkalmával a kommunisták magukról megfélemlítő adták tanujelét brutálisuknak.

Az osztrák kommunisták a napokban gyűlést tartottak, amelyre az Internacionálé hangjai mellett vonultak fel. Reggel kilenc órakor a kétezer főnyi tömeg a Szent Rókus templom elé ért, ahol éppen akkor volt vége az istentiszteletnek és a hívők tömege távozott a templomból. Ekkor a bolsevik menet tüntetőleg olyan közel vonult a templomhoz, hogy az onnan távozók nem tudtak tovább jutni, a kommunisták zene-

Fráter Loránd nem repatriál Magyarországra

Beszélgetés a Nótáskapitány leányával. — Fráter amerikai turnéját készíti elő Pesten.

(Saját tudósítónktól.) Egyes lapok megírták, hogy Fráter Loránd, a népszerű Nótáskapitány eladta érsemjéni birtokát és Magyarországra repatriált. Ezek a lapok még azt is tudni vélték, hogy azért kénytelen Fráter Loránd Magyarországra repatriálni, mert az itteni hatóságok üldözték pesti hangversenye miatt. Ezek a hírek mindentől nagy feltűnést keltettek annál is inkább, mert közben kiderült, hogy a hírekből semmi sem igaz. Fráter Loránd nem adta el érsemjéni birtokát, mert a családja ma is az érsemjéni birtokon lakik és azon Fráter Loránd Boriska leánya gazdálkodik. Hatósággal sem volt semmi baja Fráter Lorándnak. A tavaszi választásokon még az érsemjéni falvai községvárosa előtt állott sorfalat a semjéni szavazókkal és ő adta le a semjéniiek közül az első voksot. Most jelenleg Pesten tartózkodik, hova gyakran fel szokott rándulni.

Tudósítónk meglátogatta Fráter Lorándnét, hogy felvilágosítást kérjen tőle ebben az ügyben. Fráterné nem tartózkodott otthon. Helyette Boriska leánya fogadott, ki szívélyesen állott rendelkezésünkre. Előre elkészített

ék az asszonyt Lederer Gusztávhoz, akivel negyedóraig volt együtt. Először Lederer távozott a negyedóra eltelte után, megtörve, görnyedten és sirva haladt végig a hosszú folyosón. Utána haladt az asszony, szintén sirva. A kivégzés iránt Budapesten hallatlan érdeklődés nyilvánult meg és valóságos ostrom folyik a részvételi jegyekért. A kivégzéshez azonban a hivatalos körök csupán száz főnyi közönség részére adnak ki jegyet.

kara pedig ugyanakkor rázendített az Internacionáléra. A tüntetők sorát egyenruhás város „védőcsapatok” nyitották meg, amelyek után a zenekar haladt. A tömegeből gunyos és sértő kiáltásokkal illették a templom előtt megrekedt hívőket. — Ki a templomból! Nem kell vallás! Le a papokkal! — és egyéb hasonló megjegyzések hangzottak el. A hívők körében nagy izgalmat keltett a provokálás és sértegetés és egyesek igyekeztek az agresszív kommunistákat csendesíteni. Erre egy kommunista ököllal fejbeütött egy a templom előtt álló embert, majd az egész tömeg nekítámadt a hívők csoportjának. Botokkal, boxerekkel folytatódott a verekedés, amelyek csak a rendőrség tudott véget vetni és több embert előállítottak.

A hívők körében nagy izgalmat keltett a provokálás és sértegetés és egyesek igyekeztek az agresszív kommunistákat csendesíteni. Erre egy kommunista ököllal fejbeütött egy a templom előtt álló embert, majd az egész tömeg nekítámadt a hívők csoportjának. Botokkal, boxerekkel folytatódott a verekedés, amelyek csak a rendőrség tudott véget vetni és több embert előállítottak.

— Ki a templomból! Nem kell vallás! Le a papokkal! — és egyéb hasonló megjegyzések hangzottak el.

A hívők körében nagy izgalmat keltett a provokálás és sértegetés és egyesek igyekeztek az agresszív kommunistákat csendesíteni. Erre egy kommunista ököllal fejbeütött egy a templom előtt álló embert, majd az egész tömeg nekítámadt a hívők csoportjának. Botokkal, boxerekkel folytatódott a verekedés, amelyek csak a rendőrség tudott véget vetni és több embert előállítottak.

kérdéseimből csak egyet enged befejezni: — Mi igaz a magyarországi repatriálásukból? — Nem felel meg a valóságnak, mert amint látja, mi itt vagyunk s nem is szándékozunk repatriálni. Édesapám most Pesten van, hol amerikai turnéját készíti elő, mire már régen készül. Nem Farkas Imre kíséretében indul Amerikába, ahogy azt a pesti lapok is megírták, hanem rokonával. — Még amerikai útja előtt, a tél folyamán hazajön és valószínűleg Erőmhályfalván fog adni egy koncertet érmelelki barátai tiszteletére. Az interjút most már befejezzük s lassanként ő reá terelem beszélgetésünk fonálát.

— Mivel foglalkozik? Nem unatkozik itten, távol a világ zajától? — Kacag. Fiatal, 17 éves kacagása betölti a termet.

— Nem ismerem az unalmat — válaszolja, állandóan el vagyok foglalva a gazdasággal. Szabad időmben pedig sportolok. Szenvedélyes lovagló vagyok. Az ablakból láthatja a tennispályát és állandóan vannak vendégeink, mivel tenniszesszek.

— Az ablakon keresztül beszűrődik a novemberi délután őszi nap-

ugara, mely távozásra int. És már bucsut is vesznek.

— Vizontlátásra édesapám hangversenyén — válaszolja viszonozásul.

Utközben az érsemjéni Kazinczy-szobor előtt hajtunk el. Fráter Lorándra gondolok, ki a szobrot ajándékozta. Már ezért sem hagyhatia itt szállófaluját.

Kikah.vatáli tagjai Aradváros új tanácsának.

A város vezetésére táviratilag megsürgette a belügyminisztériumot.

(Saját tudósítónktól.) Beszámoltunk mai számunkban arról, hogy a belügyminisztérium 29557 számú rendeletével összehívta Aradváros tanácsát november 25-ére alakuló ülésre. Miután a minisztérium nem közölte még a 16 hivatalból kinevezett tanács tag nevet, a város vezetősége ma délelőtt táviratozott a belügyminisztériumnak, s kérte, hogy a 16 tanács tag nevet táviratilag tudassa a várossal. A válasz beérkezése után, de legkésőbb még a hétfői nap folyamán szétküldik a meghívókat, hogy mindenki idejében kézhez kaphassa.

Megszüntetik Németország ellenőrzését

(Páris, november 11.) Crewe lord párisi angol nagykövet Chamberlain megbízásából Brianddal közölte, hogy angol felfogás szerint a szövetségközi ellenőrző bizottság feladata Németországban befejeződött, mert Németország a versaillesi szerződéseket végrehajtotta. Az ellenőrző bizottság angol tagja, Walsh hasonlóképpen nyilatkozott. A Daily News párisi tudósítója szerint, valószínű, hogy a szövetségközi katonai ellenőrző bizottságot Németország kívánságára még a Népszövetségi tanács decemberi ülészaka előtt visszahívják, mert a francia hivatalos körök is elismerik, hogy Stresemann minden megtesz a nagyköveti tanács határozatainak betartására. Csupán a francia konzervatív sajtó tartja még korainak az időt a katonai ellenőrzés megszüntetésére.

Fatolvajok Aradon.

Rendszeresen fosztogatták az aradi farakárakat.

(Saját tudósítónktól.) Földes Testvérek aradi fatermelő cég már régebben feljelentést tett a rendőrségen, hogy fatelepéről állandóan lopkodják az épület- és tűzfűt. A rendőrség megindította a nyomozást és megállapította, hogy egy fosztogatóbanda működik Aradon, amelynek tagjai nemcsak a feljelentő cégnél, hanem az összes faraktárakban dézsmálják a fakészletet. A detektíveknek ma délelőtt a banda két tagját sikerült letartóztatniok, akik beismerték a lopásokat és megnevezték bűntársaikat és az orgazdákat. A Földes cégtől több, mint százezer lej értékű fát loptak el a fosztogatók. A banda többi tagjainak és az orgazdáknak kézrekerítésére megindult a nyomozás.

Bosel lemond az Union-bank elnökségéről.

Két billiót dobott ki Ausztria az ablakon. — Szenzációs részletek az osztrák postatakarékpénztár nagy botrányából.

(Bécs, nov. 11.) (Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől). Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztősége számolt be elsőként, még a bécsi lapokat is megelőzve, az osztrák postatakarékpénztár botrányáról, amelynek következménye ként menesztették a postatakarékpénztár elnökét és vezérigazgatóját, az ideiglenes ügyvezető Reisch Richard dr. volt pénzügyminiszterre, az Osztrák Nemzeti Bank elnökére bízva.

A nemzetgyűlés vizsgálóbizottsága már napok óta szigorúan bizalmas ülésekben foglalkozik a postatakarékpénztárnál történt botrányokkal. A vizsgálóbizottság megállapításait a pártok titokban tartják, ennek ellenére az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségének ma módjában van szenzációs részleteket közölnie.

Az eddigi megállapítások szerint az osztrák postatakarékpénztár mintegy két billió osztrák koronát folyósított olyan bankoknak, amelyekről ezt az óriási összeget sohasem fogja visszalátni. Bosel Zsigmond az infláció éveiben gyorsan előretört, de a frankspekuláció idején ép oly hirtelen le-tört fiatal spekuláns 780 milliárdot kapott.

A Bosel-féle kölcsön története igen érdekes. A tőzsdéi konjunktúra bevégyződésével, 1924 nyarán, amikor a részvények hirtelen esni kezdtek, a pénzügyminisztérium 300 milliárdot bocsátott a nagybankok úgynevezett intervencióbizottságának rendelkezésére, hogy megakadályozza a részvények teljes elértéktelenedését. — Az intervencióbizottság egy ideig minden piacra dobott értékpapírost felvett, azonban csakhamar kitűnt, hogy a kínálat sokkal nagyobb, mint várható volt. — A nagybankok utána jártak a dolgoknak és megállapították, hogy a legendás hírű Bosel is teljesen le-tört és ő dobja piacra részvényeit. A nagybankok összeköttetésbe léptek Bosellel és kijárták, hogy az Osztrák Nemzeti Bank 780 milliárdot folyósítson kölcsönként Boselnek. Bosel kéretni hagyta magát a nagybankoktól, végre azonban elfogadta a följajlott kölcsönt avval a feltétellel, hogy ő diktálja a feltételeket. Bosel fedezetként zálogba adta részvényeit, amelyek ma már akkori értékük felét sem érik, fentartotta azonban a maga számára a szavazati jogot. Így továbbra is megmaradhatott az Unionbank elnökéül. Nem sokkal később az Osztrák Nemzeti Bank elnöke, Reisch dr. félni kezdett, hogy a jegybank külföldi fő részvényesei felelősségre fogják vonni a Bosel-féle kölcsön folyósítása miatt és elintézte, hogy a postatakarékpénztár az egész tranzakciót átvállalta magára. — Mindeddig Bosel egyetlen fillér kamatot sem fizetett, ennek ellenére azonban később újabb 100 milliárdot kapott.

A háborus idők pénz-Napoleon-jára, az egyszerű kereskedőse-gédből felcseperedett, majd újból letört pénzfejedelemre, Boselre se maradt hatás nélkül a postatakarék leleplezett botránya. Bécsi közgazdasági körökben már ma este elterjedt annak a híre, Bosel a legközelebbi napokban, legkésőbb e

hét végéig le fog mondani az Union Banknál viselt elnöki állásáról.

Az Union Bank igazgatósága ugyanis e hét végén rendkívüli ülést fog tartani, amelyen Bosel be fogja adni lemondását. Elhatározására döntő az a körülmény, hogy az Union Bank igazgatósága dokumentálni akarja, hogy az Union Bank és Bosel nem egy és hogy az Union Banknak Bosel üzleteihez semmi köze nincs.

Boselnek több mint két és félmillió darab Union Bank részvénye van, amelyek a postatakarékpénztárnál vannak elzálogosítva. A részvények akkor, mikor Bosel a kölcsönt a postatakarékpénztárnál felvette, megfelelő fedezettel szolgáltak. Időközben azonban árfolyamuk annyira esett, hogy most már csak elenyésző kis részét fedezik Bosel tartozásának. Boselnek ugyan a postatakarékpénztárral ötéves szerződése van, amelyből csak két év múlt még el, úgy, hogy Bosel voltaképen

csak három év múlva volna kötele adósságait rendezni. De a közvélemény nyomása alatt Boselnek már most rendeznie kell a postatakarékpénztárnál fennálló ügyeit. A fedezet automatikusan a postatakarékpénztár, illetve az osztrák állam tulajdonába megy át, mely a legközelebbi időben a Bosel tulajdonát alkotó és a postatakarékpénztárnál elzálogosított Union Bank részvényeket el fogja adni.

A részvények megvételéről már is tárgyalások folynak, mert a részvények az Union Bank részvénytöbbségét jelentik és azok iránt a külföldről és a belföldről nagy érdeklődés mutatkozik. Valószínű tehát, hogy az Union Bank legközelebb gazdát fog cserélni. Bosel elnöke még a Veitscher Magnesit részvénytársaságnak, melynek részvénytöbbsége azonban nem Boselé, hanem az Union Banké. Ezt az állást, mint az Union Bank elnöke töltötte be, tehát azzal együtt fogja el is veszteni.

Véres bosszu

a csernovitzi érettségi botrányért

Egy jasi-i diák a tárgyalóteremben lelőtte az egyik vádlottat.

(Csernovitz, november 11.) A csernovitzi törvényszék tegnap folytatta az ismeretes érettségi botrányper tárgyalását. A tanúk kihallgatása után Ilescu magánvádló kérte a tárgyalás elhalasztását és közölte, hogy a semmitől széknel elfogultsági kifogást tett a csernovitzi törvényszék ellen és kérte más bíróság delegálását. A törvényszék ezután november 15-re tűzte ki a tárgyalás folytatását.

Alig hirdette ki a bíróság elnöke a tárgyalás elhalasztásáról szóló végzést, amikor a vádlottak és a hallgatóság a teremből kivonulni készültek, hirtelen egy re-

volverlövés hallatszott, majd az egyik vádlott hangos jajkiáltással összeesett. A pánt lecsillapulta után kiderült, hogy a vádlottak egyike, Tzalic 17 éves diák a sebesült, a tettes pedig Nicola Proetu, a jasi-i liceum hetedik osztályának tanulója, akit azonnal le-tartóztattak. Kihallgatása alkal-mával előadta, hogy megbosszulja az érettségi botrányt.

Tzalicot súlyos hassérüléssel a zsidó kórházba szállították, ahol tegnap éjjel műtétet hajtottak végre rajta. Felépüléséhez kevés a remény. A véres merénylet híre óriási izgalmat keltett, az uccákon szigorított őrzatok cirkálnak.

A fajvédő vezér tájékozatlansága

Egy sovínista horvát pappól akartak magyar főrendet csinálni. — Ki az az auranai perjel? — Egy királyné meggyilkolása.

(Budapest, november 11.) A magyar nemzetgyűlés tegnapi ülésén egészen mulatságos eset folyt le. A létesítendő felsőházról folyt a részletes vita és a fajvédő tábor minden törekvése odairányult, hogy az új felsőházba lehetőleg a katolikus papok kerüljenek be tekintélyes számban. Wolff Károly a fajvédők vezére, aki a polgári életben elnöke az udvarnagyi bíróságnak, tüzeltel-vassal kardoskodott amellett, hogy a felsőház tagjai közé vegyék fel hivatalból az auranai perjelt. Egy hajszálon mulott, hogy indítványát el nem fogadták.

Ki az az auranai perjel? ... Ezt sokan nem tudják s nem tudja maga Wolff Károly sem. Mő-dunkban van bemutatni azt a tisztet egyházi férfit. Az auranai perjel nem más, mint a mindenkori zágrábi nagyprépost, jelenleg főtisztelendő Prémus Domonkos ur, aki 1918. óta nem magyar állampolgár és aki már 1918. előtt se volt valami nagyon szerelmes a magyarokba. Hogy Wolff Ká-

roly ur miért akarta Prémus Domonkost mindenáron bevinni a magyar felsőházba, annak nem lehet más magyarázatát elképzelni, minthogy jogászkorában tanulta, hogy a magyar főrendház egyházi tagjai között szerepel az auranai perjel is és miután egy katolikus vezér egy katolikus főpapot nem hagyhat cserben, tul-buzgalmában most is be akarta vinni az auranai perjelt a magyar felsőházba.

Az auranai perjelek a 16-ik század végéig csak afféle fél-papok voltak, közöttük sokan nős és családos emberek s valameny-nyen nagy veszekedők, sőt nyilvánvaló gyilkosok. Egyikük, bizonyos Palizsai János Novigrád várában megölte Erzsébet magyar királynét. Sokat hadakoztak, főképp ha gyengébb volt az ellenség. De IV. Bélát, a tatárok ellen nem segítették és a 16-ik század végén várukat a törököknek kardosapás nélkül engedték át. Az auranai perjelek között hírhedt volt Vinkovics Benedek hor-

vát pap, aki az 1625. évi országgyűlésen Sopron városában Horvátország számára követelte a Murakózt és muraközi birtokairól a protestáns prédikátorokat kiűzette. Ezen a jelenvolt protestáns rendek annyira felbosszankodtak, hogy Vinkovicsot ott az ülésterem közepén lefogták és a szakállát csomónként kitépték. A király, egy katolikus pap ilyen durva megsértését nem nézte tétlenül s az országgyűléssel végzést hozott, hogy a zágrábi nagypréposton, Vinkovics Benedekem esett sérelem orvoslásul a zágrábi, nagyprépost a jövőben mindig tagja legyen a magyar főrendi táblának és viselje az auranai perjel címet.

Hát így lettek a zágrábi nagyprépostok címzetes auranai perjelek és magyar főrendek. Azt a lelkes horvát főpapot, aki az auranai perjel címet viseli, Horvátországnak Magyarországtól történt elszakadása után magyar törvényhozónak megtenni mindenetre furcsa tréfa lett volna.

Ragyogó szép

fiatalos es áde hatást gyakorol egy jól ápolt nő arc. Bármily szép legyen On egybeként, testének és főleg arcébőlnek és kezének gondos és állandó ápolását nem szabad elhanyagolnia, mert csakhamarosan megbánná. Ezer arc közül is első pillantásra megállapíthatja mindenki, hogy az

DIANA krémmel
DIANA szappannal
DIANA puderral

van ápolva. 474

Magyar képviselő és volt detektív különös póre.

A frankhamisítási ügy érdekes kulisszatitkaiból.

(Budapest, november 11.) Tassándi Fekete György volt detektívet a budapesti büntetőtörvényszék ma háromhónapi fogházra ítélte család címen, mivel a frankügy legnagyobb hullámszáma ide-én őgróf Pallavicini György képviselőtől ötmilliókétszáz ezer koronát kért annak ellenében, hogy ő gróf Bethlen István miniszterelnöknek egy kompromittáló névjegvét megszerzi és azt őgróf Pallavicininek a meghatározott összegért átszolgáltatja.

Őgróf Pallavicini azonnal feljelentette a zsaroló detektívet, aki vallomása során elmondta, hogy semmi kompromittáló adatról nem tudott és ezt csak ürügyül hozta fel, hogy megtudja őgróf Pallavicinittől, vajon neki van-e kompromittáló adata, amiről azán a rendőrségnek jelentést tett volna. A kihallgatott tanúk e védekezés-sel szemben igazolták őgróf Pallavicini vádját s a bíróság elítélte a család volt detektívet.

— A gépüzemek nyugdíjasai. Az interimar bizottság mai ülésén Párecz Béla dr. képviselő a gépiüzemi nyugdíjasok ügyében szólalt fel. Kijelentette, hogy a nyugdíjasok havi 200—400 lejjelel tengődnek és közben arról folyik a vita, vajon városi, vagy magánnyugdíjasok-e ők. Mig a vita eldől, a nyugdíjasok éhenhalnak. Az interimar bizottság már utasította a gépiüzemeket, hogy állítson össze egy tablót a nyugdíjasokról és terjesz-sze be, de ez eddig nem történt meg. Angel István dr. bejelentette, hogy a tabló összeállítása és be-terjesztése rövidesen meg lesz.

Művészet.

Zöldhelyi Anna Bucuresztben vendégszerepel.

A primadonna eljtsza a Marica cimszerepét. — Magyar színészek vendéglátéka a fővárosban.

(Saját tudósítónktól.) A művészet nem ismer fajt, nemzetiséget... mondja egy régi megállapítás és ezt a szép elvet igyekeznek most úgy magyar, mint román színházi körökben érvényre juttatni. A kölcsönös megértés elvét nem is lehetne nagyszerűbben propagálni, mint ahogyan ezt a román és magyar színészkörökben csinálják: egymás művészeit bemutatni a maguk közönségének és egymás kulturáját ismertetni azokkal, akik mindenben tényleg a kulturát és művészetet keresik. Most újabb közeledést regisztrálhatunk. Jelenleg Aradon időzik társulatával *Leonardi* bucureszt-i színigazgató, aki a minden európai színpadot bejárta Marica grófnőt mutatja be román nyelven Arad publikumának. — *Leonardi* igazgató ma meggyezést kötött *Zöldhelyi* Annával, az aradi színtársulat kitűnő primadonnájával olyformán, hogy a nagyszerű primadonna december 2-án Bucuresztben eljtsza a *Marica* grófnő cimszerepét. A kulturálthangú, szép megjelenésű színésznőnek, aki ma Erdély legjobb primadonnája, kétségtelenül nagy sikere lesz a fővárosban.

Szinte ezzel az érdekes művészi eseménnyel egyidőben érdekes akció indult meg. Több bucureszt-i színház megbízásából *Tamasiu* Aurél ismert aradi román hírlapíró Budapestre utazik, hogy bucureszt-i vendégszereplésre kérjen fel több ismertnevű magyar színészt és színésznőt, egyben pedig az egyik bucureszt-i színtársulat budapesti vendégszerepléséről is tárgyaljon. Ha a tárgyalások sikerre vezetnek — ami előre is kétségtelen — ezzel az újabb kulturaktussal ismét jelentős lépéssel közeledett egymáshoz a két nemzet.

* Az aradi városi színház hétfő műsora. Péntek este 8 órakor: A Noszty-fiu esete Tóth Marival, vigjáték. (A. bérlet.) Szombat: A Noszty-fiu esete Tóth Marival, vigjáték. (Bérletszűnet.) Este 11 órakor: Madame Riza, vigjáték. (Bemutatóelőadás.) Nagyszabású műsoros művész-estély. Vasárnap délután 3 órakor: Marinka a táncosnő operett. (Mérsékelt helyárak.) Délután 6 órakor: Csuda Mihály szerencséje, operett. (Mérsékelt helyárak.) Este 9 órakor: A Noszty-fiu esete Tóth Marival, vigjáték. (Bérletszűnet.)

* Egész héten a Noszty-fiu esete Tóth Marival című Mikszáth-vigjáték van műsoron. A két első előadásban zsúfolt nézőtér gyönyörködött, de igen sokan vannak, akik kiszorultak a színházból. Az igazgatóság lehetővé akarja tenni, hogy mindenkinek megnézze a híres darabot és ezért vasárnapig műsoron tartja. A budapesti Vigszínházban egyébként a múlt héten játszották 75-ször a nagysikerű vigjátékot.

Miklós herceg nem nézett körül az amerikai leányok között.

Riporterek rohama Mária királyné ellen. — A királyné a newyorki protestáns templomban.

(Newyork, nov. 11). Mária királyné amerikai utjának rendkívüli érdekességet kölcsönöz az a körülmény, hogy a demokrácia hazájában a Felső Asszony — nem tekintheti magát királynénak. Ez pedig úgy értendő, hogy — eltekintve attól a minden lépésénél kiválóbb határtalan lelkesedéstől és szeretettől, amely elkerülhetlenné teszi a királyné és az amerikai nép közötti közelséget — az amerikai temperamentum mentalitása az, hogy minden tekintetben alapos és reális szeret lenni. Egy riporter kérdésére például — mely, meglehetősen indiszkrét volt a királynével szemben — a következőket válaszolta a Felső Asszony:

— Hogy milyen idős vagyok? Ötvenegy. Ez a kor azonban, mint önök is látják — mondta mosolygva a királyné — nem látszik meg rajtam s viszont ehhez képest kitűnően érzem magam. De ha önök úgy gondolják, hogy azért mégis túl vagyok életem délen, akkor szomorúan kell bevallanom, bizony gyakran én is öregnek érzem már magam.

— Hogy van az, hogy a román nők ilyen őszintén bevallják életkorukat? — kíváncsiskodott tovább a riporter.

— Mert nem szégyenlik az elmult éveket. De meg aztán én amúgy sem titkolhatnék el semmit, — mert fájdalom — az igazságot mindenki tudja.

— Mi a véleménye Felsőgednek az amerikai leányokról? — volt az újabb kérdés. Erre azonban már Miklós herceg felel és gyengéden elpirulva jelenti ki, hogy nem nagyon nézett még körül. Erre a válasza a királyné felnevetett:

— Tartok tőle, hogy kijelentésed után továbbra is ehhez kell tartanod magad — mondotta. — Ez a jelenet természetesen általános derűtséget váltott ki s aki a legjobban mulatott a helyzeten, maga Miklós herceg volt.

Egy riporter közben arra lett figyelmes, hogy a Felső Asszony csak egyetlen, rubinköves gyűrűt visel. Megkérdezte a királynétől, vajon favorítja a rubinkő, hogy csupán ezt az ékszerdarabot viseli?

— Nem viselhetek több gyűrűt — mondta ismét kiújuló derűtséggel közben a királyné — mert naponta ezer és ezer kedves emberrel fogok kezni, itt Amerikában pedig temperamentumosak az emberek és bizony — erőteljesen szorítják meg a feljüket nyújtott kezét.

Newyorki tartózkodása alatt a királyné Miklós herceg kísérelében a 21-ik ucca sarkán levő protestáns templomba is betért. Erdekes volt, hogy amikor az ott ájtatoskodó hívek tudomást szereztek a magas vendégekről, amíg a királyné és a herceg térdenállva imádkoztak, addig a hívek felállással adták meg a tiszteletet a felső Asszony imádkozóknak. Samuel M. Shoemaker, a plébánia fiatal lelkésze pedig istentisztelet után a következő üdvözlő szavakat intézte a királynéhoz:

— Felső, a legnagyobb meghatottság uralja szavaimat, amikor köszönetet mondok azért a demokratikus érzésekért, hogy Felsőged nem hivatalos formában, de

egyszerű ájtatoskodás végett lépett be Isten hájlékába és az istentisztelet alatt úgy alkalmazkodott hitünk szokásaihoz, mintha közenk tartozó lett volna.

December 1-ig van haladék az aradi gépüzemek adósai számára.

(Saját tudósítónktól.) Mai számunkban megírtuk, hogy a város megkezdte a gépüzemek kinnlevőségeinek szigorú behajtását. Angel István dr. az interimár bizottság mai ülésén be is jelentette intézkedését, amelyet a bizottság egyhangúan jóváhagyott. Pascuti Silvius dr. utalt arra, hogy a közönségnek hibáján kívül sokszor aránytalanul magasabb összeget számláznak ki, mint amennyit az illető tényleg elfogyaszt. Így például neki is két hónap alatt

több mint 5000 lej vízdíjat számláltak fel, amikor biztos abban, hogy annak negyedrészt sem fogyasztotta el. Angel dr. kijelentette, hogy minden reklamációt meghallgat és revideálják a felek kérésére számlájukat. A gépüzemek adósainak fogadása hoinap reggel 8 órakor kezdődik meg és a város vezetősége újlag figyelmezteti az érdekelteket, ne mulasszák el ügyük rendezését, mert december 1-én feltétlenül lezárják az illetőknek a víz- és gázszolgáltatást.

Börtönre ítélték az aradi éjszaka rablóját

Aradi üzletfosztogatók a bíróság előtt. — Magyar védőbeszéd az aradi törvényszéken.

(Saját tudósítónktól.) Két ösztört, zokogó, eitévelyedett fiatalember felett hozott ma ítéletet az aradi törvényszék *Barbura-tanácsa*. Az egyik vádlott még kiskoru, elnyomorodott pupos testével a Lombrozó-elmélet prototípusa és a másik, tettestársa, *Pap Lajos* munkanélküli fiatalember csábitotta bünre, együtt fosztogatták ki sorra az aradi üzleteket.

Még élénk emlékezetben vannak azok a sorozatos betörések, amelyeket ez év január-februárjában követtek el ismeretlen tettesek Aradon. Két hónap alatt ugyszólván minden második, harmadik éjszaka történtek üzletfosztogatások s a betörők olyan ügyesen dolgoztak, hogy a rendőrségnek csak hosszas nyomozás után sikerült ártalmatlanná tenni őket. Ebben az időben fosztották ki a Vas-drogériát, Hajós-, illetve Rényi-gyógyszertárat, a Schutz-, Szentgyörgyi-, Varjas-, Vándor-, British Import-, Goldstein-cégek üzleteit s a betörések valóságos pánikot idéztek már elő a kereskedők körében, míg egyszer aztán a véletlen egy pupos rikkancs és *Pap Lajos* rovottmultu aradi fiatalember személyében a rendőrség kezére juttatta az éjszaka titokzatos, vakmerő betörőit és azok orgazdáit, *Radivoj Rozáliát* és *Fodor Antalt*.

A mai főtárgyaláson a vádlottak egymásután ismerték be a rengeteg betöréses lopást. A Bün és a fogház levegője megkeményítette a lelküket, cinikusá tette a modorukat, ez a felvett póz azonban elszlott és a veszendőbe indult két fiatal lélek megtört, amikor *Örfi Gyula* dr. hivatalból kirendelt védő védőbeszédjét elmondotta. *Örfi Gyula* dr. *Barbura Sever* dr. törvényszéki főelnök külön engedélyével magyarul mondotta el mélyen megindító védőbeszédét s szavai alatt görcsözök zokogás töltötte be a termet. Nemcsak a vádlottakat, de a tanúk és a nézőközönség sokaságá-

nak lelkét is megrázta *Örfi* dr. védőbeszéde, aki meztelenre vetkőztetve a bünözés indító okait, a társadalom védelmét s a törvényszék kiméletét kérte ezekkel a könnyen megtévelyedő fiatal szerencsétlenekkel szemben, akik az uccára kidobva, a bün tudata nélkül hájgák át ugyszólván a törvényes rend korlátjait.

A törvényszék a vád- és védelem meghallgatása után, közel egy óras tanácskozás után hirdette ki az ítéletet, amely rendkívül súlyosan büntette meg az éjszaka rablóját s mint indokolásában kimondotta, a törvényszék az ilyen vakmerő módon végrehajtott sorozatos betörések elkövetésével szemben nem vehet figyelembe enyhítő körülményeket, annál is inkább, mert a fiatal vádlottak bünözési hajlama a vizsgálat során kétségkívül beigazolást nyert. A törvényszék tizenhatrendbeli betöréses lopásban mondotta ki bünösnek a vádlottakat s ezért a kiskoru pupos újsátrikkancsot két évi, *Pap Lajos*ot másfél évi börtönbüntetésre, *Radivoj Rozáliát* orgazdaság és bünpalástolás vétsége miatt másfél évi börtönbüntetésre ítélte, míg a másik orgazdasággal vádolt idős embert, *Fodor Antal*t a törvényszék bizonyítékok hiányában felmentette. Az elítéltek felebbezték.

— **Kóbor Tamás pénzbüntetése.** Budapestről jelentik: Ismeretes, hogy *Kóbor Tamás*t a budapesti Újság szerkesztőkét, mivel az az Újságban lekötölte *Beniczky* volt belügyminiszternek a Somogyi-Bacsó-perben a katonai ügyvédségen tett vallomását, a törvényszék és a tábla is egyhavi fogházra ítélte. A lap hat hétig nem jelenhetett meg és a hat hét után is csak névváltozással indulhatott meg ismét. A budapesti Kuria ma tárgyalta *Kóbor Tamás* felebbezését és az enyhítő paragrafusok figyelembevételével *Kóbort* a fogházbüntetés mellőzésével nyolcmillió pénzbírságra ítélte.

Olasz páter megrágalmazta Arad primadonnáját

A jezsuita-páter fékevesztett kirohanása az erdélyi magyar sajtó és a magyar színészet ellen. — Kolozsvári színészek akciója. — Zöldhelyi Anna nyilatkozata.

(Saját tudósítónktól). Olasz páter szatmári jezsuita a vallási türelmetlenségnek olyan izgága s kártékony sejtje, akit „hecokáplán” gyűjtőnév alatt ismernek a természettudósok. Konceptió és tudás nélkül fiatalember, aki hangos és botránnyokkal tarkított politikai és társadalmi szerepléssel akar feltűnést kelteni és karriert befutni. Fékevesztett gyűlölködésére jellemző, hogy a legutóbbi képviselőválasztáson magyar pap lépett a szatmári Magyar Párt jelöltje, Paál Árpád dr. ellen és a Cuza-lista érdekében agitált. Két évvel ezelőtt egy aradi botránny kapcsán emlegették erdélyszerte a nevét, most pedig a kolozsvári piarista templomban mondott és a szöszékhez méltatlan beszéde kellett általános felháborodást.

Az előadás folyamán a mérges kis páter hevesen támadta a magyar sajtót, majd felszóltotta a jelenlévő egyetemi hallgatókat, hogy vonuljanak az Ellenzék szerkesztője elé és követeljék az elbocsátott felelős szerkesztő, Sulyok István dr. visszahelyezését. Ezt a gyerekes csíny azonban a Magyar Párt egyik vezérférfiának sikerült megakadályozni.

Olasz páter azután a templom szöszékéről Zöldhelyi Anna aradi primadonnáról kezdett beszélni és durván sértő jelzők kíséretében azzal vádolta a művésznőt, hogy Aradon egy börtönviselt ember társaságában él. E súlyos templomi kritika kapcsán felkerestük ma a megbántott művésznőt, aki a következőket mondotta munkatársunknak:

— A lapokból értesültem arról a kvalifikálatlan, súlyosan elitélendő támadásról, amelyről nem tudom elhinni, hogy Isten házának szöszékéről hangzott volna el. Ez a hang és tónus inkább a korcsma bongózos atmoszférájába illik és bármily groteszk dolog is, én, a kiprédikált primadonna innen a nyilvánosság szöszékéről figyelmeztetem Isten felkent szolgáját Isten házának megbecsülésére és tisztelésére. Olasz páter vádja különben szemenszedett hazugság, mert hiszen köztudomású, hogy Aradon alig ismerék valakit, a legnagyobb visszavonultságban élek és tudomásom szerint börtönviselt emberrel semmiféle összeköttetésben nem állok és soha nem álltam. A feltűnési viselkedésben szenvedő páterke otromba sértései és hazug vádjai miatt ügyvédem, Robu János dr. után megtertem ellene a feljelentést rágalmozás és durva becsületsértés címen.

Olasz páter azonban nemcsak a magyar sajtót és személy szerint Zöldhelyi Annát, hanem az önfentartás legnagyobb gondjaival küzdő erdélyi magyar színészetet is hátrátámadta és a színházbajlás ellen csinált propagandát. A kolozsvári „Patria” című román lap, amely általában helyeselte a heccokáplánkodást, így siet regisztrálni Olasz páter támadásait:

„Olasz páter vádbeszédet mondott a kolozsvári magyar színház ellen, amelynek előadása nem felémelnék, hanem lesujtanak, amely a legemlékezőbb keresztény érzéseket is gúnyt tűz. Javasolom, hogy a

keresztények bojkottálják az erkölcstelenségnek és züllésnek ezt a tüzhelyét, amely tisztára zsidó intézmény, ahonnan minden keresztényt kiűldöznek”.

A támadás nagy izgalmat keltett a kolozsvári színészek körében. A kolozsvári katolikus színészek tanácskozást tartottak, amelyen a legnagyobb felháborodással tárgyalták a páter szereplését. A megbeszélésen az a vélemény alakult ki, hogy a színészek tiltakozni fognak az ellen, hogy

Kedden oszlatják fel a magyar nemzetgyűlést.

(Budapest, november 11.) A kormány az Új Nemzedék szerint a kisgazdaképviselőkkel teljes megegyezésre jutott. A megegyezés szerint a képviselőválasztáson valamennyi kisgazdaképviselő fellép és kívülük az egységes párt is hivatalosan jelöl néhány kisgazdát. Jól informált helyen kijelentették, hogy a képviselőház feloszlását tartalmazó kormányzói kézirat elkészült és kedden fogják a ház elé terjeszteni. A magyar nemzetgyűlés tagjai között nagy az izgalom a közeledő választások miatt. Minden párt nagy előkészületeket tesz a választásra. Egészen bizonyosra veszik, hogy a kormány karácsonyra már a pótválasztásokon is tul

Nagyszabású kémkedés történt Csehszlovákiában.

Oroszország fontos katonai iratokat vásárolt egy bünszövetkezettől.

(Prága, november 11.) Nagyszabású kémkedési esetet derített ki a prágai rendőrség. A prágai rendőrigazgatóság véletlen folytán nyomára jött annak, hogy egy Simanek József nevű hadirokkant, aki az egész prágai katonai hivatal litográfáló osztályán működött, több fontos katonai okmányt szerzett meg és ezeket eladta az egyik prágai követségnek. A nyomozás során súlyos terhelő adatok merültek fel Simanek ellen, akit letartóztattak, majd a lakásán házkutatást tartottak. A házkutatás meglepő eredménnyel járt, minden gyanu beigazolódott a hadirokkant levelezéséből. Kihallgatása alkalmával Simanek beismerő vallomást tett és megnevezte tetteitársait.

A beismerő vallomás nyomán rendőrök mentek a városban széjjel, a letartóztatott kém által meg

magyar katolikus pap szöszékéről uszithasson a magyar színészet ellen és tiltakozásuk jeléül áttérnek a református vallásra. A színészek holnap tömegesen megjelennek Hirschler József apátplébánosnál és bejelentik azt a szándékukat, hogy kilépnek a katolikus egyházból. A katolikus színészek szándéka bizonyára fel fogja ébreszteni azoknak a lelkiismeretét, akik a magyarsággal szemben felelősséggel tartoznak Olasz páter felelőtlen, elitélendő tetteiért.

Kedden oszlatják fel a magyar nemzetgyűlést.

(Budapest, november 11.) A kormány az Új Nemzedék szerint a kisgazdaképviselőkkel teljes megegyezésre jutott. A megegyezés szerint a képviselőválasztáson valamennyi kisgazdaképviselő fellép és kívülük az egységes párt is hivatalosan jelöl néhány kisgazdát. Jól informált helyen kijelentették, hogy a képviselőház feloszlását tartalmazó kormányzói kézirat elkészült és kedden fogják a ház elé terjeszteni. A magyar nemzetgyűlés tagjai között nagy az izgalom a közeledő választások miatt. Minden párt nagy előkészületeket tesz a választásra. Egészen bizonyosra veszik, hogy a kormány karácsonyra már a pótválasztásokon is tul

Nagyszabású kémkedés történt Csehszlovákiában.

Oroszország fontos katonai iratokat vásárolt egy bünszövetkezettől.

(Prága, november 11.) Nagyszabású kémkedési esetet derített ki a prágai rendőrség. A prágai rendőrigazgatóság véletlen folytán nyomára jött annak, hogy egy Simanek József nevű hadirokkant, aki az egész prágai katonai hivatal litográfáló osztályán működött, több fontos katonai okmányt szerzett meg és ezeket eladta az egyik prágai követségnek. A nyomozás során súlyos terhelő adatok merültek fel Simanek ellen, akit letartóztattak, majd a lakásán házkutatást tartottak. A házkutatás meglepő eredménnyel járt, minden gyanu beigazolódott a hadirokkant levelezéséből. Kihallgatása alkalmával Simanek beismerő vallomást tett és megnevezte tetteitársait.

Eltörtak Aradon a mikalakai gyilkos férjet.

Beismerte, hogy veszekedés közben szurta meg feleségét.

(Saját tudósítónktól.) Micalaca község lakosságát nagy izgalomban tartja az a véres családi dráma, amely tegnap hajnalban történt Engel István munkás házában. Engel Istvánnét — mint megírtuk — halálos sérüléssel, eszméletlen állapotban találták meg a lakók és mellette egy hatalmas konyhakés hevert. A szerencsétlen asszonyt az albestén érte a veszedelmes szurás és haldokolva szállították be az aradi közpórházba. Az első gyanu nyomában férjére esett, mert a lakók vallomása szerint, hajnalban élénk vitatkozás hallatszott ki a lakásból. A csendőrség bevezette a nyomozást és megállapította, hogy Engel István elszókölt Micalacáról. A gyilkossági kísérletről értesít

tették az aradi államrendőrséget, mert az volt a gyanu, hogy a merénylő férj Aradra szökött. A rendőrség bevezette a nyomozást és ma délután egy korcsmában sikerült is letartóztatni a férjet, akit a rendőrségre szállítottak.

Kihallgatása alkalmával egy percig sem tagadta, hogy a merényletet ő követte el és azzal védekezett, hogy hirtelen felháborodásában szurta meg feleségét. Az asszonyt ugyanis arra akarta kényszeríteni, hogy a tulajdonában levő háznak felét ráírassa. Engelné azonban nem akarta teljesíteni férje követelését és az ebből származó vita hevében szurta meg az asszonyt egy kezűgyébe akadó konyhakéssel. A merénylő férjet holnap szállítják át az ügyészség fogházába,

H I R E K.

A fegyverszünet évfordulója.

Ma volt nyolcadik évfordulója annak, hogy Európa hadban álló nemzetel fegyverszünetet kötöttek. Nyolc éve annak, hogy az emberek végre megelégtették a csaknem öt esztendeig tartó céltalan öldöklést és fáradtan ejtették ki kezükből a véres fegyvereket. Azóta kiszáradtak már a vérpatakok, az Isonzó, Piave és a Dnyeszter vörös hullámai is lefolytak és a győztes s legyőzött államok kiábrándulva fogtak hozzá helyrehozni a háborus öt esztendő vandál pusztításait. És az elmúlt nyolc esztendő talán nehezebb etappja volt a világháborúnak, mint a fegyverek öt éves küzdelme. Építeni mindig nehezebb, mint rombolni.

Nyolc év verejtékes munkája sem tudta jóténni a háboru pusztító munkáját. Európa gazdasági élete még ma sem heverte ki ezt a szörnyű érvágást, minden állam nyögi a terhet. És a lelkek sem nyerték vissza nyugalmukat mindmáig, az egymással hadbanálló lelkek még mindig nem kötötték meg azt a végleges fegyverszünetet, amely a lelkek világ-békéjét teremtené meg. Mint Londonból jelentik, a szövetséges államok ma ünnepelték a fegyverszünet évfordulóját. Az angol birodalomban mindenütt két percre megállott a munka. Az angol király, a walesi és yorki herceg koszorút helyeztek az ismeretlen katonai síremlékére, ahol istentisztelet volt, igen sok tiszt és óriási közönség jelenlétében. Egész London vörös virágot visel, amelyet a volt frontarcosok segélygyelvéte javára árusítanak.

— Utaznak a királyi család tagjai. Mariora jugoszláv királyné ma reggel nyolc órakor keresztülutazott Timisoarán és tovább folytatja utját Bucuresti felé. A királynét a timisoarai józsefvárosi pályaudvaron ünnepélyes fogadtatásban részesítették, amelyen dr. Bogdan Antal prefektus vezetésével a hatóságok vezetői jelentek meg. Tegnap éjszaka Heléna hercegnő, Károly volt trónörökös felesége Hátszegre érkezett. A hercegnő az egész napot Hátszegen töltötte és másnap Vajdahunyadra utazott. Itt Groza miniszter a hatóságok fejeivel fogadta a magas vendéget, aki megtekintette a várat és a vasgárat. Heléna hercegnő aznap visszautazott Bucurestibe. Mint Bucurestiből jelentik, Mariora jugoszláv királyné ma este 11 órakor Bucurestibe érkezett s néhány napig a fővárosban marad.

— Averescu miniszterelnök kifizetése. Bucurestiből jelentik: Most érkezett hivatalos jelentések szerint az olasz király Averescu miniszterelnököt a Duce-cimmet tüntette ki.

— A hadsereg költségvetése. Bucurestiből jelentik: A tegnapi minisztertanács végleg döntött a hadsereg költségvetése ügyében. Lapedatu és Mircescu miniszterek a minisztertanács után folytatták a tanácskozást és elkészítették a katonai költségvetés végleges diszpozícióját.

— Lengyelország felszabadulása. Varsóból jelentik: Fénves ünnepségek keretében ünnepelték meg Lengyelország felszabadulásának nyolcadik évfordulóját.

— Trancu Iasi olasz kitüntetése. Bucurestiből jelentik: Trancu Iasi munkaügyi miniszternek Viktor Emánuel olasz király a Szent Mór- és Szent Lázár-rendet adományozta.

— Román—francia szerződés. Párisból jelentik: A román—francia szövetségi szerződés ratifikáló okmányait ma kicserélték.

— Törökország külügyminisztere Oroszországban. Angorából jelentik: Tevfik Rouchid bey külügyminiszter Odesszába utazott Csicserin meghívására. A két külügyminiszter találkozásának nagy fontosságot tulajdonítanak.

— Összeomlott palota. Párisból jelentik: A diadalív közelében egy épülőben levő nyolcemeletes ház beszakadt. A leszakadt falak áttörték a közben lévő menzét és hét munkást temettek maguk alá. Mindnyájan meghaltak.

— Halálhír. Diei Ede, a zsmolyvai uradalom nyar. főfelügyelője f. évi november hó 10-én este fél 8 órakor váratlanul elhunyt. Temetése f. évi november hó 12-én délután 4 órakor lesz a Str. Sft. Gheorghe (Dezső-u.) 37. számú gyászszobából.

— Feloszlatták Bucuresti tanácsát. Bucurestiből jelentik: Hivatalos körök biztosra veszik, hogy Averescu tábornok elhatározta a bucuresti-i városi tanács feloszlátását a tanács kábelében ülő ellentétek miatt.

— Béldi Izor meghalt. Budapestről táviratozzák: Béldi Izor, ismert budapesti író, a Pesti Hírlap hosszú éveken keresztül volt zenekritikusa ma meghalt. Béldi Izornak nagy része volt a magyar főváros zenei életének fejlődésében és egyik legelismertebb zenei tekintély volt. Temetése iránt még nem történt intézkedés.

— Nagyarany selyemcsempészés Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: A vámhatóságok bizalmas értesítést kaptak, hogy az északi pálvandvarra négy láda selyem érkezett 06 kilogramm súlyban. A selymet Niculescu Elena asszony címére küldték, aki közölte, hogy az áru Wexler bizományos rendelte meg. Miután megállapítást nyert, hogy Wexler csempészést kísérelt meg, 70 millió vámbírsággal sújtották.

— Meghalt a berlini egyetem magyar tanára. Berlinből jelentik: Oragger Róbert, a berlini egyetem magyar tanára, a Collegium Hungaricum igazgatója, az éjszaka rövid szenvedés után meghalt. A kiváló tudós halála nagy részvétet keltett a német fővárosban.

— Rablóátadás egy vonat ellen. Bucurestiből jelentik: Az Erenia Grigorescu állomáson a személyvonat utasait két álarcos rabló megtámadta és kirabolta. A vakmerő banditákat körözik.

Új emigráns magyar lap indult Párisban.

„Szabad Sajtó” a címe és első számában a század legfantasztikusabb hazugságát találja fel.

(Páris, nov. 11). „Szabad Sajtó” címen a napokban új magyar nyelvű hetilap első száma került ki az uccára. A „Szabad Sajtó” szerkesztői Veér Imre, a ki tavaly „Közvélemény” címen adott ki rövid életű hetilapot Párisban és Juszt Iván, Bethlen István gróf genfi inzulálója. A lap komolyságára jellemző, hogy nyomban első számában az évszázad legfantasztikusabb hazugságát találja fel a következő címeikkel:

Kicsoda Magyarország legveszedelmesebb trónaspiránsa? VI. István. — Egy magyar nemzetgyűlést képviselő leleplezése.

A cikk Bécsből van keltetve és azt tartalmazza, hogy egy meg nem nevezett magyar nemzetgyűlési képviselő arról ad hírt, hogy Bethlen István gróf Magyarország királya akar lenni.

— Kettős rablógyilkosság. Bucuresti jelentések szerint a Duesti uti két borzalmas gyilkosság ügyében, amelyről ma írtunk, a rendőri vizsgálat megállapította, hogy a tettesek hamis nyomot hagytak hátra és az ott talált cipők és ruhaneműk nem tőlük származnak, hanem a nyomozás félrevezetése végett helyezték azokat oda. Kiderült, hogy a gyilkosok egyike az ágy alatt rejtőzött el és mikor az áldozatok elaludtak, hebecsájtotta társait, ezeknek segítségével aztán hárman meggyilkolták a szerencsétlen házaspárt.

A feleség éneke.

A feleség korbolt a férjét: — Arra vagyok kíváncsi, miért szaladsz tolyton fel és alá az erkélyen ha a szobában énekelek. Nem tetszik talán a hangom?

— Dehogyan nem. Csak azért jövök ki, nehogy az emberek azt higgyék, hogy mi odabent — veszekszünk.

— Rabindranath Tagore meggyógyult. Budapestről jelentik: Rabindranath Tagore ma Balatonfüredről tökéletesen felgyógyulva influenzájából, a magyar fővárosba érkezett, ahol Horthy Miklós kormányzó egyórás kihallgatáson fogadta a költőfejedelmet. Tagore délutáni orvosi vizsgálatától függ, hogy folytatja-e felolvasó körutját, avagy Budapestre egyenesen visszatér hazájába, Indiába.

— A városi üzemek munkásai fizetésemelést kérnek. Beszámoltunk arról, hogy a városi üzemek munkásai fizetésemelést követelnek. A követeléseiket ma terjesztették az interimár bizottság elé, amely véleményezés végett áttette az ügyet a technikai bizottsághoz.

— A sikkasztó vasúti pénztáros új szélhámosságai. Clujról jelentik: Condeescu volt vasúti pénztárnok, aki a CFR-t több millióval megkárosította, most újabb szélhámoságot követett el. Több cluji kereskedő feljelentést tett ellene a rendőrségnek, hogy súlyosan megkárosította őket. Condeescut a rendőrség a feljelentések alapján ma őrizetbe vette.

Képek, metszetek olcsón Kerpelnél. — Aradváros hirdményel. A kereskedelmi és iparkamara átiratot intézett a városhoz, amelyben arra kérte a város vezetőségét, hogy a közönséghez intézett felszólítá-

Bethlen érdekében a propagandát egy négy tagú kamarilla végzi, amely már megkezdte a hívek toborzását. A kamarilla tagjai Klebelsberg Kuno gróf kultuszminiszter, valamint Gömbös Gyula fajvédő, Wild József egységes párti és Szilágyi Lajos dr. liberális ellenzéki képviselők.

A terv szerint Bethlen és családja áttérnének a rom. katolikus vallásra. Horthy Miklós kormányzóknak viszont a hercegi címet és néhány ezer hold nemzeti ajándékot adományoz majd. Bethlen királyságába József főherceg is beegyezett. A miniszterelnök a trónt VI. István király nevében fogja elfoglalni.

Röviden ez a tartalma az új lap szenzációjának. Veér és Justh lapjának komolytalanságára felesleges szót vesztegetni, hiszen maga Károlyi Mihály gróf is több ízben leszögezte, hogy távol áll Veérék gyerekes tizelmétől.

sait hivatalos publikáció alakjában adja ki, a félreértések elkerülése végett. Ma foglalkozott az ügygel az interimár bizottság, amely elhatározta, hogy eleget tesz a kérelemnek és minden hivatalos közleményt a lapokon kívül, a városháza kapujánál kifüggesztett hirdetményben adnak köztudomású.

Csomagolóházat olcsón Kerpelnél. — Dr. Róna ort., gége- és fül- orvos Str. Moise Nicoara (volt Petőfi-u.) 17. sz. alá költözött. (Simay-gőzfürdő mellett.)

— A kolozvári „Park” Szanatóriumában rákos daganatok, makkos bőrbetegségek, anxiomák, lupus gyógyítására közel 200 milligramm rádium érkezett.

— Antikvár könyvek és kották meglepő olcsó árusítása Kerpelnél.

SPORT.

O Tornaterem megnyitása. Az Aradi Torna-Egyesület ezután közli tagjaival, hogy a Moise Nicoara liceum ujonnan átalakított tornateremében a téli munkálkodást ma, pénteken este 7 órakor Grau Ernő tornatanár ur vezetésével megkezdik.

Rádó-műsor.

Péntek, november 12. Wien—Grác. 10.30. Szövetségi himnusz, előadja a Népopera-kórus. — 11. A bécsi filharmonikusok hangversenye. — 16. A bécsi Sicking-Geisler-orchester hangversenye. — 18.10. Kamarazene. — 19.30. A Haramiák előadása. — Milano. 16.35. Jazz-band. — 21. Hezédhangverseny. 23. Jazz-band. — Zágráb. 20. Kamarazene. — Breslau. 19.35. A világirodalom humoristái. — 20.35. Kamarazene. — Lipse. 20.30. Szimfonikus-koncert Bokor Judith szereplésével. — Frankfurt a M. 20.05. A társaság, Gallsworthy

Az aradi Urániában

Mindszenty Máriával

a főszerepben

Irgalmas nővér

Az előadások 1/2 5, 6, 1/2 8 és 9 órakor kezdődnek.

színműve. — München. 17. Művésztrio. — 20.15. Vidám est. — Budapest. 9.30, 12, 15. Hírek, közgazdaság. — 18. Magyar klasszikusok: Rákosi Jenő. — 18.45. Kamarazene.

NYILTTÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Boldogemlékü és örökre felejthetetlen drága jó férjem, illetve szeretett édesapánk

Kvasznitska Mihály

temetésén oly sokan keresték fel részvételükkel nehéz óráinkban, hogy képtelen vagyok egyenkint hálámat kifejezni, miért is ezután mondom hálás köszönetet mindazoknak, kik tölem örökre eltávozott jószágos férjem végtiszűességén megjelentek! Ravatalára koszorút, csokrot helyeztek és a végheletlen fájdalomunkban osztoztak.

Öz. Kvasznitska Mihályné,

6788 és családja.

ZONGORA wieni

többesr kinttötött gyártmány rövid mahagoni, erős páncél szerkezettel, keresztúros 3 pedálos allg használt eladó. Szíveségből BRUNNER cég Arad, Minorita-palota.

Arad, Str. Marasesti (Kossuth-u.) 11.

Platinázott fogak („Wipla” anyag) újdonság 200—250 lej. Arany koronák — fogak garantált arany darabja 850—400 lej. Fém koronák — fogak darabja 100 lej. (Randolf, Victoria, Kosmos anyag)

FOGASZAT!

Fehér fogak kautschukra darabja 50 lej. Foghuzás (injektív érzéstelenítéssel) 40 lej. — Vidékieknek megrendelésük 24 órán belül eszközöltetnek. 5376

Frida D'MOUDJALLED vizsgálott fogászónő

Nagy bolthelyiség

Arad főterén
Minorita templommal
szemben

1927. május 1-re
kiadó!

Olm az „Aradi Közlöny”
kiadóhivatalában.

Jól jövedelmező bérház!

6 lakásos bérház központban 90.000 lej jövedelemmel, elfoglalható 3 szobás lakással, sürgősen eladó.

Megbízott Geler Ferenc forgalmi irodája Arad, Piața Avram Iancu No. 21. 16793

Alkalmi házeladás!

Vasut közelében 4 szoba, fürdőszoba magánház, fajgyümölcsös, eszlingeni rollókkal, 1.100.000 lejért sürgősen ELADÓ. — Megbízott:

Geler Ferenc forgalmi irodája Arad, Piața Avram Iancu No. 21. 16793

Feltűnő olcsó házeladás!

Központban 4 lakásos emeletes nagy telekkel, minden elfogadható árért eladó. Kizárólagos megbízott:

Geler Ferenc forgalmi irodája Arad, Piața Avram Iancu No. 21. 16793

Az aradi Apolloban

ma, péntektől

Hamvazószerda.

Főszerepben:

BERN ÁLDOR.

Az előadások 1/2 5, 6, 1/2 8 és 9 órakor kezdődnek.

Megváltotta a kormány az Acsevet.

Teljes megegyezés jött létre a részvények megvásárlása és a használati díj dolgában.

(Saját tudósítónktól.) Nagyfontosságú és immáron évek óta húzódozó probléma oldódott most meg, mint azt a bucaresti-i lapok jelzik. E híradások szerint, végleges megállapodás történt az Acsev. részvények többségének megváltása és a vasutvonalak megváltása dolgában. A megegyezésről és annak közvetlen előzményeiről a bucaresti-i tudósítónk a következőket jelenti:

Mint emlékeztetés, az Arad Csanádi Egyesült Vasutak német kézben levő részvényei — szám szerint ötvenhét ezer darab — a jóvátételi bizottság akkori döntése alapján egy belga társaság tulajdonába jutottak. A román kormány ugyanekkor, a békeszerződésre való hivatkozással igényt támasztott a részvényeknél s ebből a célból pert is indított a belga társaság ellen, amely viszont a Népszövetséghez fordult panaszával. Az idő telt, a perek húzódtak, közben pedig az érdekelték között tárgyalások indultak meg, mert maga a kormány is jobbnak látta, hogy olyképen oldja meg ezt a gordiusi csomót, hogy az Acsev. részvényeinek többségét normális adás-vétel útján veszi birtokába. A tárgyalások, bár lassan haladtak előre, de kedvező eredménnyel kecsegtettek és ugyanekkor ezzel párhuzamosan megbeszélések folytak a vasutvonalak megváltásáról, illetve használati-díjának megállapításáról.

A két irányú konkrét tárgyalások mint annak idején jelentették, több mint egy hónappal ez előtt kezdődtek s az Acsev., illetve a belga társaság képviselőiben Koromzay Frigyes vezérigazgató és Issekutz István dr. társulati ügyész folytatták le a megbeszéléseket Bucarestben, míg a kormány részéről Raileanu államtitkár volt a tárgyaló bizottság vezetője. Néhány nappal ezelőtt már híre járt annak, hogy a tárgyalások kedvező eredménnyel végződtek, ekkor azonban illetékes helyről azt közölték, hogy a végleges megállapodás, bár minden remény megvan arra, még nem történt meg. Az Acsev. tárgyaló megbízottjai ugyanis csak kedden utaztak le újból Bucarestbe, hogy újból felvegyék az elmúlt héten megszakított tárgyalások fonalát.

Ezek az újabb megbeszélések, mint a mai bucaresti-i jelentések mondják, igen rövidnek voltak és mind a két fél kielégítő megegyezésben végződtek. A híradások szerint a kormány megvásárolt százezer darab kétszáz korona névértékű Acsev.-részvényt, amelyekből, mint tudjuk 57 ezer darab eddig a belgák birtokában volt s fizet minden száz békebeli korona névérték ellenében tizenkét és fél svájci frankot, tehát végösszegeben két és fél millió svájci frankot. E részvényt megvásárlásával a román kormány a részvénytársaság majoritásának birtokába jut. Ezzel párhuzamosan az eredeti engedélyokirat alapján tárgyalások folytak most Bucarestben az Acsev. megbízottok és a kormánydelegátusok között, az Acsev. vasutvonalak megváltásáról, illetve használati díjáról.

nak megállapítása dolgában is. Ez a megbeszélés is eredménnyel végződött. A megállapodás szerint a kormány az Acsev. vasutvonal minden kilométeréért évi 1600 svájci frankot fizet be az Acsev. részvénytársaság pénztárába. Ez az évi használati díj, minthogy a vasutvonalak hossza körülbelül 240 kilométert tesz ki, mintegy 400 ezer svájci frank évi díj fizetését jelenti.

Közgazdaság.

Zürichben 2.85 a lej.

Helyi valutaárak. (November 11.) Pénz: Márka 43.20, dollár 183, angol font 860, francia frank 5.50, lira 7, magyar korona 395, dinár 3, osztrák schilling 25, svájci frank 35. — Áru: Márka 43.80, dollár 185, angol font 880, francia frank 5.80, lira 7.50, cseh korona 5, magyar korona 385, dinár 3.10, osztrák schilling 25.50, svájci frank 35.50. Kifizetések: Berlin 43.80, Amsterdam 73.80, Newyork 183.50, London 893, Páris 5.47, Milánó 7.76, Prága 5.47, Budapest 386, Zágráb 3.26, Bécs 25.95, Zürich 35.56.

Zürichi tőzsdenyitás. (November 11.) Berlin 123.10, Amsterdam 207.40, Newyork 518.62.50, London 2513.50, Páris 16.65, Milánó 21.55, Prága 15.37.50, Budapest 72.75, Belgrád 9.15, Bucaresti 2.85, Varsó 57.50, Bécs 73.15.

Zürichi tőzsdezárlat. (November 11.) Berlin 123.10, Amsterdam 207.40, Newyork 518.50, London 2513.75, Páris 16.72.50, Milánó 21.50, Prága 15.37.50, Budapest 72.75, Belgrád 9.15, Bucaresti 2.85, Varsó 57.50, Bécs 73.15.

Bucaresti-i tőzsdezárlat. (November 11.) Kifizetések: Páris 5.90, Berlin 43.35, London 883, Newyork 181.75, Milánó 7.60, Zürich 35.20, Bécs 25.60, Prága 5.45. — Valuták: Napoleon 740, márka 43, léva 1.35, török lira 0.93, angol font 890, francia frank 6.15, svájci frank 35, olasz lira 7.75, drachma 2.35, dinár 3.20, dollár 183, lengyel zloty 20, osztrák schilling 25.50, magyar korona 25.50, cseh korona 5.45.

= Céghivatali hírek. Az aradi törvényszék céghivatala közli, hogy a Walter, Tauscher és Társa aradi mérleggyár betéti társaságból Román Gyula kilépett. Ez a cég különben nemrégiben részvénytársasággá alakult át s a kereskedelmi és ipariügyi miniszter most 6273. a.—926. szám alatt megengedte a részvénytársaságnak Hauts Eidam rt. címen való bejegyzését. Az új részvénytársaság, amely mérleg- és kályhagyártással, valamint fémöntéssel foglalkozik — 5 millió lej alaptőkével indul és igazgatósági tagjai: Pop-Csicsó István, Dienzl Adolf (Bécs), Fränkel Arnold dr. (Bécs), Danckner Ignác, Vlad Sándor, Ionescu Mircea, Birtolon Aurél és dr. Srigorovita Eudoxe.

MOZI.

xx „Hamvazó szerda“ az aradi Apolló pénteki filmbemutatója. M. L. Droop hatásos regénye után készült a „Hamvazó szerda“ című film. Eseményteljes, izgalmas cselekmény foglalja magába a tragé-

A TÖBBIEK ÉS... ÖN!

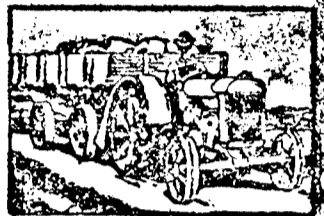
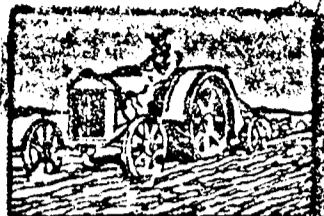
Azok a jól tájékozott gazdák, kik munkálatukhoz a majorban és a szántóföldön Fordson traktort használnak, tudják, hogy a Fordson akár álló motorként, akár traktor gyanánt (vontatóereje 10 tonna) alkalmazva, összehasonlíthatatlan, és hogy azt a munkát, amit több fogat végez, a Fordson jobban és gyorsabban elvégzi és végül azt is tudják, ami talán a legfontosabb: hogy csak akkor kerül pénzbe, amikor dolgozik.

A Fordson 2% katasztrális holdat művel meg négy óra alatt.

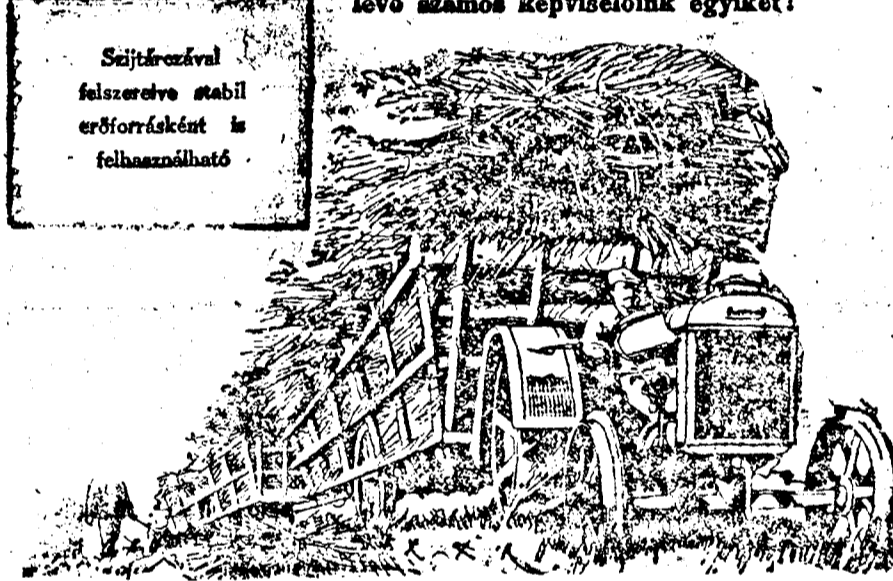
Fordson

A Ford Motor Company gyártmánya

Látogassa még ma meg az országban lévő számos képviselőink egyikét!

Sajtóközvével felszerelve stabil erőforrásként is felhasználható

diát, melynek lényege egy letűnt világ reminiscenciáit vetíti a néző elé. A darab lebilincselő megrendezése minden tekintetben illeszkedik a főszereplők kiváló teljesítményéhez. Claire Romer, Lya Eybenschütz és Bern Aldor együttese valósággal szenzáció számba megy. Az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx „Irgalmas nővér“ ma utoljára az aradi Urániában. A szerdai bemutató óta állandóan zsúfolt házakat vonz ez a kiválóan megkonstruált sláger-dráma. A darab kényes témája valósággal művészi jelenítésben kerül filmre. A főszerepet Mindszentyh Mária alakítja elbűvölő hatással. Az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx Az aradi Uránia szombattól mutatja be a „Szevillai szirén“ című nagy drámát, mely cselekményét a spanyol bikaviadorok életéből meríti. Főszereplő: Priscilla Dean.

xx Jón! „A végzet“ című legnagyobb Napoleon-film. Főszereplő Izabelita Ruiz.

Felelős szerkesztő: RETHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

Mindenkinek saját érdeke, hogy bevásárlás előtt keresse fel

GOLDSTEIN LAJOS

divatáruházát Arad, Str. Brătianu 2. (Weltzer J.-u.) hol legjobban és legolcsóbban vásárolhat szövet, selyem, vászonáru és harisnyát nagy választékkal.

Onnek is érdeke, hogy rossz karban levő FOGAIT mielőbb rendezze be hozatja a Lanke-uca L. sz. (autobusz megálló hely) alatt levő

fogászati műteremben

ahol minden a szakmába vágó munkát a legolcsóbb árréért elvégzik. Munkálatok részleltetésre is. Rendelő órák vasárnap is d. e. 8—12-ig, d. u. 2—6-ig. Állami alkalmazottaknak árkedvezmény!

Figyelem!

25 éve fennálló butorkészítő vállalatomban szára az anyagból készült

butoraimat

a legolcsóbb árrak mellett árusítom u. m. háló, ebéd és mindennemű egyes butorokat is. Kérem a t. vevő közönséget, hogy butorvásárlás előtt üzletemet felkeressen és a céget elneveztesse.

Roth I. butorraktára Arad, Calea Banatului (Asztalos S.-u.)

Figyelem!

Sima riparia-portalis

wagontételekben is szokvány méret és szokvány méret után kapható. Gim az Aradi Közlöny kiadóiban.

Tisztelettel felkérem Arad város és vidékének hölgyközönségét, mielőtt női felöltő és ruhasszükségletét beszerezné, saját jól fellegott és dekében, tekintse meg dusan felszerelt **női felöltő-áruházamat**, ahol a mai naptól kezdve az összes **árakat 20%-al leszállítottam.**

Rakúron tartom a legjobb minőségű, a legszebb fazonu, legújabb és legdivatosabb **női felöltő divatujdonságokat!**

Kérem a címre ügyelni! Mélyen leszállított árak! **Központi felöltő nagyáruhaza Arad, Str. Colonel Pirel 5. (Vörösmarty-ucca)**

Győződjön meg saját érdekében utólag érhetetlen versenyképességemről! **Iuliu PLESZ Gyula** **A színház hátsó bejáratával szemben**

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetés ára két napra 4 lej — napi, vasárnap 5 lej. — Vasárnapon 8 lej. — Hosszabb hirdetésre 10 lej. — A vasárnapon kiadott híreket alábbvalóan kell jelezni. — Hirdetéseket d. n. 5 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szöglet, hetente 40 lej, vasárnap 50 lej. A kiadóvonal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetést szüveget, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse. ***** Hirdetéseket telefon útján is feladhatók, telefon szám: 151. *****

Alkalmazás.

KERTESZ kerestetik január 1-ei belépésre 5 holdas gyümölcsösrel egybekötött kerteshez. Ajánlatok fizetési igényekkel Johanna-malom, Alba-Iulia küldendők. 6717

ÖNALLÓAN 16lfőző mindenek szakácsnő november 15-re vagy december 1-re felvétetik. Arad, Szt. László-ucca 15. Vulpe. 6776

MEGBIZHATÓ kisasszony másfél éves leánykánóz felvétetik. Rácz, Ortútyapalota, II. 11. 15264

SOFFÓR állást keresek helyben vagy vidéken. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6783

Lakás.

HIVATALNOK egy butorozott különbejáratu tiszta szobát keres. Cim Költő- és ötvösök portánál. 6789

Vétel és eladás.

EGY 35 HP. gőzgép majdnem új, üzemi állapotban eladó. Ardelean Octavian, Sebis (Jud. Arad.) 6786

GYARI ÉS HELYBEN készített perzsaszőnyegek, bundák, férfi télikabátok, virin, virin tárgyak, szalon és asztalterítők, függönyök, háló, ebédlő, őrizzoba, szalonberendezések, klubgarnitúra, bőr fotelok, szalonfotelok, mosdók, íróasztalgarnitúra, ékező, teás moka, mosdószorvizek, asztalok, székek, fonott nyugágy, vilanyifzők, képek, asztalnézők, gyermekágy, gyermekkoscsk, ajándéktárgyak, órák, Phönix páma stb. eladók. Salgónek, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

ELADÓ komplett 2. sz. hidraulikus olajmalom. Czégé Sándor, Zaránd. 6773

MŰTÁRGYAKAT, antik tárgyakat, komplott szobaberendezéseket, szőnyeget, közszükségleti cikkek, férfi ruhanevet, egyes butordarabokat stb. bizományba veszek, azok gyors eladásáról gondoskodom. Kezelési költség nincs. Salgónek, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

BUTORLERAKATBAN legolcsóbb árban kaphatók: ebédlők, hálószobák, Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 3 és Str. Moise Nicoara (Petőfi-u.) 9. 5333

A VEKÍARUSÍTÁS a „Salon Artistique”-ben Fischer Eliz palota megkezdődött. Butorok, porcellán tárgyak, szőnyegek, tükrök, órák stb. e hó végéig beszerzési áron kerülnek eladásra. 1206

Üzletek.

MESZÁRSZÉK berendezéssel, PINCEK műhelynek alkalmasak azonnal kiadók. Arad, Piața Mihai Viteazul (Ferenc-tér) sarokházban dr. Müller ügyvédnél. 6736

RAKTÁRNAK és nagyobb műhelynek alkalmas helyiség kiadó. Arad, Andrásy-tér 13. alatti, bővebbet házfelügyelőnél. 6784

Ellátás.

VÁROS központjában szép butorozott szoba fürdőszoba használatra fiatal nőnek teljes ellátással kiadó. Ugyanott elsőrangú házikoszt kapható. Cim Rudolf Mosse Arad. 10339

Kérjen

Buziási Phönix
természetes ásványvizet.
Elsőrendű asztali és borvíz.

Valódi rézsaburgonya

50 kgr.-on felül házhoz szállítva a piaci árnál olcsóbban kapható a **Weitzer János-ucca 10. szám alatti terményüzletben.** 6787

Belvárosban

bármilyen üzletnek megfelelő, ma is nyílt üzlethelyiség, kétszobás lakással, lelépés nélkül azonnal ATADÓ. 15264
Kizárólagos megbízott:
Győrffy Mures Irodája Arad, Str. Unred.

„WAWF”

gyártmányu 18-22 HP.
autó
elcsón eladó.

Bővebbet: Petőfi szabóüzlet
Arad, Kossuth- és Választó-u. sarok

Házzevők figyelmébe!

Több kisebb-nagyobb magán- és bérház biztos jövedelemmel, olcsón és sürgősen eladó. — Megbizott:
Geler Ferenc forgalmi Irodája Arad, Piața Avram Iancu No. 21. 16793

Rossz villanyégők!

becserélése ráfizetéssel, garantált gyári újegőre, törött üveg és porcellán tárgyak szakszertű ragasztása, képkerekezt és ablaküvegezést olcsón vállalok. **SCHWARZ** üveges Aradon, a zsidótemplom mellett. 1811

Női inget 20 lejért!

Diványpárnát 100 lejért montirozzunk és színes himzést vállalunk. Lámpaernyők áthúzását művészi módon végezzük el.
Müller utóda elnyomda Arad, Str. Brancovici (Lázár V.-u.)

Nagy famegtakarítás szaba-dalma-zott **„ZSIGMUND”** féle kályhánál!
Számos elismerő levél bizonyítja a jóságát és 50 százalék tüzelő anyag megtakarítását. — A kályhák megtekinthetőek a készítő: **HAMMER ZSIGMUND** Iekatos, varrógép- és kerekpártyüzletében Arad, Bulev. Regele Ferdinand (Boros Béni-tér) 27.

MEGHÍVÓ

az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak Részvénytársaságának **XLV.**

rendes közgyűlésére

mely Aradon, a részvénytársaság saját házában lévő igazgatósági helyiségében 1926. évi december hó 4-én, szombaton délelőtt 11 órakor fog megtartatni.

NAPIREND:

1. A közgyűlés szabályszerű összehívásának és határozatképességének megállapítása, jegyzőkönyvvezető kirendelése és a jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kijelölése.
2. Az igazgatóság és a felügyelő bizottság jelentésének, valamint az 1925. üzletév mérlegének, nyereség és veszteség számlájának felolvasása, a mérleg megállapítása és határozathozatal a tiszta nyereség hovaforrditása és az igazgatóság és felügyelő bizottság felmentvényének megadása tárgyában.
3. Az igazgatósági helyek betöltése.
4. Az igazgatóság jelentése a részvénytársaság jogi helyzetének rendezése érdekében folytatott tárgyalásokról.
5. Esetleges indítványok.

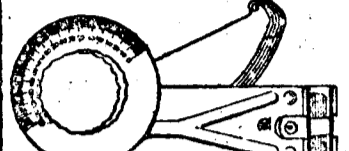
Megjegyzés: Minden részvény egy szavazatra jogosít. A részvényes szavazati jogát vagy személyesen, vagy egy másik szavazóképes részvényes, mint meghatalmazottja által gyakorolhatja. Egy részvényes azonban egy ily meghatalmazásnál többet el nem vállalhat. A meghatalmazás alakjára nézve szükséges, hogy a meghatalmazás aláírva, vagy hitelesítve legyen, vagy hogy a meghatalmazási okmány két tanu által is aláírva legyen. A részvények le nem járt szelvényeikkel együtt 14 nappal a közgyűlés előtt Aradon: a társaság főpénztáránál, vagy az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztárnál. Budapesten: a Magyar Általános Hitelbanknál, a Pesti Hazai Első Takarékpénztárnál, a Magyar-Olaszbanknál, vagy a Magyar Agrár és Járadekbanknál. Wienben: a Schöeller et Comp. uraknál, Bruxellesben: a Compagnie Belge des Chemins de Fer d'entreprises-nél. (Rue de l'Industrie 33.) ahol azokról megfelelő ellermények adatnak.

Ujmikelakán

telkek kedvező fizetési feltételek mellett eladók. — Bővebb felvilágosítást: **SZABÓ**-drogériában Arad, Bulev. Regina Maria 12. 6777

ALONDONI RADIÓKIALLITÁSON
NAGY FELTUNEST KÉLTETI AZ

LOW LOSS STRAIGHT LINE FREQUENCY FORGÓ KONDENZÁTOR

KAPACITÁS: 100, 300, 500, 1000 Cm
FIZIKAI TULAJDONSÁGAI:

1. KÉNY KAPACITÁS-ELIMINÁLVA
2. ESTY MASHOZKÖTŐ ELTÉRŐ ADALOMASOR
3. ADALOMASOR KIZÁRVA
4. KÖNYVBEHANGOLÁS FOKOZOTT SELEKTIVITÁS
5. MINIMÁLIS SZIGETELŐANYAG, TÍNY MINIMÁLIS ELEKTROMOS VESZTESÉG
6. NAGYONKÉNY KÉZELŐ - KAPACITÁSBAN
7. KÖNYVBEHANGOLÁS

GYÁRI VÉD. ÉS JEL. ÖVEGŐVÉDELME
MINDEN SZÁMBAVÁGÓ ÜZLETBEN KAPHATÓ!
GYÁRI ÁRUKAT: TELEFON: ARMISSORA
BUL. CAROL 46.

1, 2, 3, 4 szobás lakások,

egy kétszobás és egy háromszobás magánház lelépés nélkül bérbeadó, egy négyoszobás parkettás lelépés nélkül kiadó, egy szép és nagyon olcsó hálóbutor eladó. — Megbizott:
ROYAL ügynökség Arad, Str. Consistoriului (Batthyány-ucca) 3. 6791

Elsőrangú kereskedelmi munkaező

nagy üzleti gyakorlattal prima referenciákkal, **bizalmi állást keres.** Megkeresések „Könyvezakértő” jelige alatt **Rudolf Mosse** hirdetőjébe Arad, kéretnek.

A volt Varjassy L.-uccában

bérbeadó egy magánház 3 szoba, konyha, kamarával, udvar és kerttel.
Kizárólagos megbízott:
Uranul Iroda Arad, lőpostával szemben.

Muzsaj József

Arad, színházzal szemben.
Őszi árjegyzék:

Férfi öltöny tiszta gyapjú ...	Lej 1950-
Férfi öltöny divat színekben ...	„ 2650-
Sötét kék és fekete öltöny ...	„ 2850-
Őszi felöltő ...	„ 1250-
Ujster double ...	„ 2650-
Ujster angol ...	„ 3450-
F:egoll raglán ...	„ 2200-
Gummi ksbát ...	„ 960-
Bőr kabátok minden színben ...	„ 4600-

Mérték szerinti szabóság.
Nagy posztó raktár.

Ékszerek, Órák, dísz tárgyak nagy választékban FEINER M. ARAD, Str. Brailanu No. 3. Törött arany, ezüst és drágakőért legmagasabb árat fizetek. Javítások saját műhelyben.

Nincs oly ügy, vagy megbízás, melyet garantált sikerrel el ne intézne Bucarestiben KÜNSTLER VIZUMIRODA Arad, Bul. Regina Maria 22. :- Dácia szállóval szemben. :- Telefon 86